

Taal Doet Meer vergroot je wereld

Meerjarenplan Taal Doet Meer 2020-2025

Utrecht, juni 2020

Taal Doet Meer
in kernwoorden:

- * taal
- * ontmoeting
- * Utrecht
- * vrijwillige inzet
- * inclusie
- * leren van elkaar
- * samenwerken
- * gelijke kansen

Taal verbindt Utrecht en wij verbinden Utrechters met taal. Doe je mee? Wij willen eraan bijdragen dat alle Utrechters kunnen meedoen aan het dagelijks leven, elkaar weten te vinden en elkaar begrijpen en verstaan. Daarvoor is het nodig elkaar zowel letterlijk als figuurlijk te verstaan. In 1985 werd de organisatie opgericht met als doel duurzame ontmoetingen te realiseren met nieuwe, anderstalige Utrechters. Taal en ontmoeting lopen als rode draad door ons werk. Waarbij we ons nu op alle Utrechters richten, jong en oud. Juist door vrijwillige inzet ontstaan verbindingen en kansen. Onze ambitie voor de komende jaren is dat iedereen in Utrecht voldoende taalvaardig is om zijn/haar dromen te realiseren en om mee te doen.

Dit is een grote ambitie, die we alleen samen met anderen kunnen realiseren. Taal Doet Meer wil graag met partners in de stad werken aan een sociaal en taalvaardig Utrecht. We hebben met onze deelnemers, vrijwilligers en samenwerkingspartners gesproken over hoe we hier het beste een bijdrage aan kunnen leveren. Dit heeft geleid tot de volgende tien punten onderverdeeld in drie categorieën.

TAAL DOET MEER IN DE STAD UTRECHT

1. Taal hoog op de Utrechtse agenda

Wij willen dat taalvaardigheid grote prioriteit krijgt in Utrecht. Dit is nodig op meerdere domeinen. Denk aan werk, onderwijs, opvoeding en gezondheid. Taal gaat dwars door beleidsterreinen heen. Dit vraagt om gezamenlijke ambities en durf. Wij zijn graag de aanjager, verbinder en waar nodig de luis in de pels. Wat ons betreft is het niet de vraag óf je bijdraagt aan taalvaardigheid van Utrechters, maar wát je doet, waar je ook geboren bent. Of je nu politicus, sociaal werker, ambtenaar, scholier, student, werknemer, zzp-er, werkzoekend, ondernemer of pensionado bent, iedereen kan bijdragen!

2. Samenwerking in de stad – verbinden op taal

Het taalprobleem is groot en divers. Om daadwerkelijk verandering te realiseren hebben we veel Utrechters nodig. In onze samenwerking richten we ons in het bijzonder op:

- Utrechters die er voor open staan ontmoetingen aan te gaan, als deelnemer, vrijwilliger of vriend.

Wat maakt ons werk urgent?

- * De diversiteit neemt toe, zeker in steden. De groep inwoners van Nederland met een migratieachtergrond wordt groter én diverser. Een hogere verscheidenheid naar herkomst maakt het samenleven ingewikkelder: er wordt minder sociale cohesie ervaren, thuisgevoelens nemen af en onveiligheidsgevoelens nemen toe (WRR, 2018).
- * Onvoldoende taalvaardigheid belemmert één op de tien volwassen Utrechters om mee te doen. Het percentage jongeren dat risico loopt om laaggeletterd te worden blijft fors toenemen. Van 17,9% in 2015 naar 24% in 2018 (Stichting Lezen & Schrijven, 2019).
- * De kansenongelijkheid in het onderwijs **loopt op** (Onderwijsinspectie, 2019). Hierdoor krijgen veel kinderen met laag opgeleide ouders niet het onderwijs dat ze aan zouden kunnen en blijft talent onderbenut. Taalvaardigheid speelt hierbij een belangrijke rol.

- Meertaligen in Utrecht: aan (ouders van) deelnemers vragen we tijd en aandacht te investeren en actief bij te dragen in de stad. Door te leren, contact te maken met anderen, hun kinderen te helpen met de Nederlandse taal en mee te doen in een baan, in de wijk, op school, et cetera.
- Het onderwijsveld, van voorschool tot universiteit. Scholen melden deelnemers aan en we stemmen af over trajecten. Met ROC's, HU en UU werken we daarnaast graag samen rond inzet van studenten en medewerkers als vrijwilliger, onderzoek en kennisontwikkeling. We werken samen met initiatieven die zich inzetten voor (meer) maatschappelijke inzet van studenten.
- Het Utrechtse bedrijfsleven, dat een waardevolle bijdrage kan leveren met inzet van mensen, middelen en munten. Ervaring leert dat het hen veel oplevert: inzet draagt bij aan het imago van de organisatie en voldoening van medewerkers.
- Maatschappelijke organisaties: we zoeken lokaal de samenwerking met organisaties die werken met Utrechters die niet voldoende thuis zijn in de Nederlandse taal. We stemmen ons werk af en verwijzen naar elkaar door. Landelijk werken we met diverse kennispartners, zoals VoorleesExpress, Het Begint met Taal, Stichting Lezen & Schrijven en onderzoeksbureaus, zoals het Verweij Jonker Instituut.
- De Gemeente Utrecht: we ontwikkelen graag een plan voor meerjarige, duurzame samenwerking, waarbij we zowel inhoudelijk als financieel afspreken wat onze ambities zijn en wat we van elkaar kunnen verwachten.

Taal Doet Meer is pro-actief. Samen maken we Utrecht mooier. Deze samenwerking in de stad werken we uit samen met ons Taal Doet Meer Ambassadeursnetwerk.

3. Wij willen samenwerken voor gelijke kansen van alle Utrechters: jong en oud

We zetten ons in voor gelijke kansen van jongeren. Ongeacht je taalvaardigheid en de diploma's van je ouders verdien je alle kansen om het opleidingsniveau te halen dat bij jou past. Helaas is de praktijk nog anders. Wij geloven in een aanpak waarin het leren op school en buitenschools samengaan. We willen daarom werken vanuit de driehoek ouders – school – vrijwillige inzet. Jongeren zelf staan daarin centraal. Waarbij we leren op school én buiten school goed samen afstemmen, samen met ouders. Dit doen we met Gemeente, scholen en andere organisaties in een Utrechts Stadsnetwerk Gelijke Kansen. Waarin we gezamenlijk ambities formuleren en afspreken hoe we ieder investeren in gelijke kansen en dat goed onderling afstemmen. We maken ons ook sterk voor gelijke kansen van volwassenen. We doen dit door empowerment van mensen die de Nederlandse taal (nog) beperkt beheersen. Ook vragen we aandacht voor toegankelijke informatie en een inclusieve werkvloer en werken hier actief aan mee.

Micha de Winter over gelijke kansen in het onderwijs: *'Het is een enorme blinde vlek in de politiek en het onderwijsbeleid dat we dit niet als urgent probleem op de agenda zetten. Het zet de sociale samenhang – die in onze tijd toch al kwetsbaar is – op het spel.'* Illuster, Universiteit Utrecht, maart 2020

TAAL DOET MEER ALS FACTOR VAN BETEKENIS

4. Innovatief met zo'n 1000 taalvrijwilligers voor 2000 Utrechters per jaar

Taalvrijwilligers hebben bewezen een goede bijdrage te leveren aan taalvaardigheid, ontwikkeling en meedoen van volwassenen en kinderen in Utrecht. Meerwaarde van de inzet van vrijwilligers is dat deelnemers en vrijwilligers van elkaar leren en daardoor wederkerigheid ervaren. We willen een factor van betekenis zijn en impact hebben in de stad. Daarvoor zijn

voldoende mensen nodig. We koersen erop jaarlijks met zo'n 1000 vrijwilligers te werken aan onze ambities. We hebben de intentie jaarlijks 2000 Utrechters (kinderen, jongeren en volwassenen) te koppelen aan een voorlezer, taalmentor of taalcoach. Minstens zo belangrijk als deze aantallen is de kwaliteit van ons werk. Dit willen we bestendigen en versterken. Deelnemers en vrijwilligers leren van elkaar. Een ondersteuningstraject duurt minstens een half jaar. We meten de effecten van ons werk, werken nauw samen met partners en stemmen onze ambities en aanpak op elkaar af. We zoeken naar nieuwe mogelijkheden om vrijwilligers te interesseren, bijvoorbeeld door in te spelen op de toenemende vraag naar werknemersvrijwilligerswerk. Ook zoeken we voortdurend naar nieuwe vormen om de taal te leren. Denk bijvoorbeeld aan de Taalcafés op diverse locaties. Mede in het kader van de nieuwe inburgeringswetgeving onderzoeken we of nieuwkomers en vrijwilligers er (meer) samen op uit kunnen en daarmee nog meer samen taal kunnen toepassen in de praktijk. Centrale thema's voor volwassenen zijn: opvoeding, gezondheid en werk. Voor jongeren sluiten we aan bij de schoolcarrière en persoonlijke ontwikkeling. Bij kinderen staat taalontwikkeling centraal. Ook investeren we in leren op afstand (online ondersteuning).

5. Borging kwaliteit én flexibiliteit

We investeren in vrijwilligersmanagement. Vrijwilligers worden goed voorbereid en krijgen ondersteuning en een trainingsaanbod op maat. We hebben oog voor kwaliteit. Door onze primaire focus op het lange-termijn-contact met onze vrijwilligers kunnen we investeren in training en kwaliteit. Dit vertaalt zich in landelijke certificering voor onze taalactiviteiten en het keurmerk Vrijwillige Inzet Goed Geregeld. We willen ons onderscheiden als plezierige werkplek voor vrijwilligers. We vragen periodiek aan onze deelnemers, vrijwilligers, medewerkers en samenwerkingspartners hoe zij ons werk en de samenwerking waarderen én gaan hierover in gesprek (horizontale verantwoording). We werken met partners in de stad volgens de methode 'Vreedzaam'.

Deze aandacht voor kwaliteit combineren we met flexibiliteit: we willen ook snel en goed kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen. Het belang hiervan zagen we bijvoorbeeld bij grote instroom van vluchtelingen in een noodopvang en leerlingen die extra op achterstand kwamen tijdens de coronacrisis.

De meeste koppelingen zijn voor minstens een half jaar. Daarnaast organiseren we ook eenmalige en kortdurende events. Hierdoor kunnen Utrechters die zich niet voor langere termijn kunnen of willen binden ook een waardevolle bijdrage leveren. Mogelijk leidt deze laagdrempelige kennismaking bij een deel van de vrijwilligers tot een meer langdurige verbinding.

6. Duurzame partnerschappen en financiering

Taal Doet Meer wil 'van de stad' zijn. Graag gaan we duurzame samenwerkingen aan, zowel financieel als inhoudelijk. We zoeken een brede financiële basis om continuïteit te kunnen bieden en te kunnen blijven innoveren. We zoeken een daarbij passende organisatie- en managementstructuur.

We waarderen het dat de Gemeente Utrecht de meerwaarde van ons werk ziet en hierin wil investeren. We zijn voor de Gemeente een serieuze partner; dit willen we graag vertalen naar meerjarige afspraken. Belangrijk is dat we financiële relaties onderhouden met meerdere beleidsafdelingen. Taal gaat immers dwars door beleidslijnen heen: werk, gezondheid, jeugd, maatschappelijke ontwikkeling en onderwijs. Ook Utrechtse bedrijven en particulieren maken ons werk mogelijk. We streven ernaar om, samen met Stichting Vrienden van Taal Doet Meer,

tenminste 10% van onze inkomsten uit de Utrechtse samenleving te verwerven. Voor innovatieve projecten doen we een beroep op fondsen. We bouwen graag op lokaal niveau coalities tussen gemeente, fondsen, bedrijven en maatschappelijke organisaties rond concrete doelen.

TYPISCH TAAL DOET MEER

7. Specifieke doelgroepen bereiken

We willen ook doelgroepen bereiken waarvoor we meer moeite moeten doen, die lastiger bereikbaar zijn. Denk aan geïsoleerde doelgroepen, zoals mensen die door (mantel-)zorgtaken of een beperking aan huis gebonden zijn. Ook richten we ons op mensen die zeer laag taalvaardig zijn, een laag inkomen hebben en op diegenen die een grote drempel ervaren om zich aan te

melden voor taalondersteuning. Onze deskundigheid ligt vooral bij meertaligen. Met samenwerkingspartners ontwikkelen we een generieke aanpak waarmee we zowel NT2-ers als NT1-ers willen bereiken. Met de partners in het digiTaalhuis en met bijvoorbeeld de school of het consultatiebureau als basis, bieden we een passend ondersteuningsaanbod rondom taal. We verkennen wat mogelijk is in pilots en werken daarbij vindplaatsgericht. Denk aan het bereiken van ouders via (voor)scholen en samenwerking met zorgorganisaties en ziekenhuizen. Met partners brengen we deskundigheden bij elkaar en ontwikkelen we een gezamenlijk c.q. goed op elkaar afgestemd aanbod.

8. Taal Doet Meer Community

Taal Doet Meer is een veilige en stimulerende plek om te leren en je te ontwikkelen. We zijn een 'community' waar je bij wilt en/of kunt horen, waarbij deelnemers en vrijwilligers weten wat Taal Doet Meer te bieden heeft. Een (h)echte community waar diverse groepen zich thuis voelen, van studenten tot ondernemers. Ons uitgangspunt is dat iedereen iets te halen én te brengen heeft, of je nu deelnemer of vrijwilliger bent. Dat vraagt om een open houding en een gezamenlijke ambitie. Deelnemers én vrijwilligers kunnen zich bij ons ontwikkelen. We zien onze deelnemers en vrijwilligers als ambassadeurs van de (Nederlandse) taal. Om deze ambassadeursrol in te vullen willen we hen meer informeren, betrekken en stimuleren. We vragen hen om mee te denken, materialen te testen en input te geven. Uit de grote diversiteit aan Utrechters die bij ons betrokken is, vragen we jaarlijks zo'n 25 mensen actief mee te denken in een Ambassadeursnetwerk. Leden van dit netwerk geven ons adviezen, stellen hun kennis en netwerken beschikbaar voor Taal Doet Meer en dragen ons werk actief uit in hun eigen netwerken.

9. Van deelnemer naar vrijwilliger

We kennen mooie voorbeelden van deelnemers die vrijwilliger worden bij Taal Doet Meer, bijvoorbeeld als taalcoach in de klas of als boekstartcoach.

Dat willen we meer stimuleren. Ervaring leert dat dit wel het nodige aan begeleiding en ondersteuning vraagt. Daarvoor gaan we onze aanpak verder ontwikkelen. Als basis investeren we erin dat onze deelnemers de organisatie beter leren kennen, bijvoorbeeld door brede startpakketten voor deelnemers of projectoverstijgende bijeenkomsten op wijkniveau. Aansluitend ontwikkelen we een groeiprogramma. Ervaringsdeskundigen kunnen een voorbeeldfunctie vervullen voor nieuwkomers. Dat leidt ook tot onderlinge verbindingen.

10. Meertaligheid omarmen

Mensen met een andere thuis- of moedertaal dan het Nederlands hebben er alle belang bij deze taal te blijven koesteren. Dit geldt voor jong en oud. We hebben extra aandacht voor meertaligheid omdat onderzoek uitwijst dat een goede beheersing van de eerste taal veel voordelen heeft voor het leren van Nederlands als tweede taal. Het is dus belangrijk dat ouders weten dat de thuistaal niet minderwaardig is, maar juist een goede basis om later goed Nederlands te leren. En dat kinderen en volwassenen trots mogen zijn op hun meertaligheid. Dit heeft niet alleen invloed op taalvaardigheid, maar ook op zelfvertrouwen en emotionele ontwikkeling van ouders en kinderen. Wij maken onze deelnemers en vrijwilligers hiervan bewust en we willen praktische handvatten bieden, zoals meertalige boeken. We onderzoeken of de thuistaal gericht ingezet kan worden in specifieke lessen, bijvoorbeeld over gezondheidsvaardigheden. Ook willen we in Utrecht (en daarbuiten) positieve aandacht voor meertaligheid genereren: wij omarmen meertaligheid!

Wanneer zijn we tevreden in 2025?

1. Gemeente Utrecht en partners hebben een integraal beleid op taalvaardigheid van jong en oud. De gemeente heeft regie en werkt met partners in de stad aan een uitvoeringsplan.
2. Taal Doet Meer is een gewaardeerd partner in de uitvoering en draagt er aan bij dat taalvaardigheid hoog op de agenda staat van de diverse stakeholders.
3. We hebben een zichtbare bijdrage geleverd aan het vergroten van kansengelijkheid in Utrecht, in samenwerking met de gemeente, onderwijs en buitenschoolse partners.
4. Zo'n 1000 vrijwilligers per jaar hebben zich ingezet om meer dan 2000 Utrechters te ondersteunen op het gebied van taal en meedoen. Dit heeft impact op de taalvaardigheid, het zelfvertrouwen, netwerken en participatie.
5. Ons vrijwilligersmanagement is gekwalificeerd en gecertificeerd. Ons werk is zo ingericht dat Utrechters zich uitgenodigd voelen eenmalig of kortdurend kennis te maken en door kunnen groeien van eenmalige activiteit naar blijvende inzet. We meten periodiek de ervaringen van medewerkers vrijwilligers en scoren gemiddeld een 8.
6. We zijn ingebed in Utrecht, dit is zichtbaar door inzet van een grote diversiteit aan Utrechters binnen onze organisatie en 10% inkomsten van bedrijven en particulieren.
7. Taal Doet Meer heeft door een vindplaatsgerichte aanpak aantoonbaar bereik onder moeilijk bereikbare doelgroepen. We meten periodiek de ervaringen van deelnemers en nemen hun aanbevelingen ter harte.
8. Deelnemers én vrijwilligers voelen zich onderdeel van een Taal Doet Meer-community. Zij nemen regelmatig deel aan aansprekende events die we voor alle betrokkenen uit de stad en in samenwerking met onze (maatschappelijke) partners aanbieden.
9. In 2025 hebben we een aanpak ontwikkeld om doorstroom van deelnemers naar vrijwilligerswerk bij Taal Doet Meer ontwikkeld. We koersen er op dat zo'n 5% van onze vrijwilligers is doorgestroomd vanuit een positie als deelnemer bij Taal Doet Meer.
10. De aandacht voor het belang van meertaligheid is toegenomen bij onze deelnemers en vrijwilligers. Dit zien we terug in beleidsplannen en activiteiten van verschillende organisaties in de stad.

Deze ambitie is vastgesteld door het bestuur van Taal Doet Meer op 17 juni 2020.

Bovenstaande punten werken we gefaseerd uit in actieplannen per thema. Daarbij stellen we per thema een 'kartrekker' aan, die met een werkgroep plannen uitwerkt en de uitvoering monitort. Per thema bekijken we wie we nodig hebben voor de uitwerking. In de werkgroepen kunnen medewerkers, vrijwilligers, bestuursleden, deelnemers en externe partners meewerken. De directeur van Taal Doet Meer is primair verantwoordelijk voor de voortgang en koppelt periodiek terug naar het bestuur.

Taal Doet Meer
De Alchemist
Koningin Wilhelminalaan 8
3527 LD Utrecht

